

การทำเคมีบำบัดในเส้นเลือด (TACE)

## คำนำ

Transarterial chemoembolization (TACE)

เป็นการรักษาเฉพาะที่สำหรับมะเร็งเซลล์ตับที่ไม่สามารถผ่าตัดได้

นอกจากนี้ยังระบุสำหรับผู้ป่วยที่มีการกำเริบในบริเวณข้างเคียงในตับหลังจากการผ่าตัด

มะเร็งเซลล์ตับก่อนหน้านี้ ในผู้ป่วยบางรายที่มีเนื้องอกที่ผ่าตัดไม่ได้ชั้นวิกฤต

ขนาดเนื้องอกจะลดลงหลังจากทำ TACE ซ้ำหลายครั้ง

และทำให้เนื้องอกสามารถตัดออกได้ด้วยวิธีนี้

- ◆ TACE เกี่ยวข้องกับการฉีดยาเคมีบำบัดเฉพาะที่ (Cisplatin + Lipiodol)

เข้าไปในหลอดเลือดที่เลี้ยงเนื้องอกในตับ

ด้วยความเข้มข้นสูงของยาในบริเวณเนื้องอกจะส่งผลกระทบต่อเซลล์มะเร็งเพิ่มขึ้น

และผลข้างเคียงของยาเคมีบำบัดจะลดลง

- ◆ เจลโฟม (ฟองน้ำชนิดหนึ่ง) ใช้เพื่อปิดกั้นท่อลำเลียงอาหารของเนื้องอก

กีดกันสารอาหาร และออกซิเจนที่ส่งไปยังเซลล์เนื้องอก

นอกจากนี้ยังทำให้เซลล์เนื้องอกตาย และยับยั้งการเจริญเติบโตของเนื้องอก

การรักษาซ้ำทุก ๆ สองถึงสามเดือน โดยทั่วไปผู้ป่วยจะพักค้างคืนในโรงพยาบาล

จำนวนครั้งของการรักษาขึ้นอยู่กับการตอบสนองของเนื้องอก

และดูว่ามีผลข้างเคียงร้ายแรงหรือไม่

อัตราการตอบสนองโดยรวมของเนื้องอกต่อการรักษาขึ้นอยู่กับประมาณ 50%

อัตราการตอบสนองของเนื้องอกจะต่ำกว่าสำหรับเนื้องอกขนาดใหญ่

และเนื้องอกหลายชิ้น การทำให้เนื้องอกหายไปโดยสิ้นเชิงนั้นเกิดขึ้นได้ยาก

### การเตรียมพร้อม

- ◆ ก่อนเริ่มกระบวนการ จำเป็นต้องทำการตรวจเลือดเพื่อประเมินการทำงานของตับ  
ตรวจนับเม็ดเลือด และประวัติการแข็งตัวของเลือด
- ◆ ผู้ป่วยที่มีเกล็ดเลือดต่ำ  
หรือการแข็งตัวของเลือดที่จำเป็นสำหรับการถ่ายเกล็ดเลือดมีความเข้มข้น  
หรือพลาสมาสดแช่แข็งไม่เพียงพอก่อนเริ่มกระบวนการ
- ◆ จะมีการให้ยาปฏิชีวนะป้องกันก่อนเริ่มกระบวนการ
- ◆ อดอาหาร 6 ชั่วโมงก่อนเริ่มกระบวนการ
- ◆ ต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร

### ขั้นตอน

- ◆ ขั้นตอนนี้ดำเนินการในแผนกรังสีวิทยาโดยนักรังสีวิทยาเพื่อการรักษาภายใต้การ  
ดมยาสลบเฉพาะที่ และให้ยาระงับความรู้สึกทางหลอดเลือดดำหากจำเป็น
- ◆ หลอดเลือดแดงต้นขาที่ขาหนีบจะถูกเจาะด้วยสาย หรือท่อสวน และสายสวน  
หรือท่อจะถูกใส่เข้าไปในหลอดเลือดแดงใต้คำแนะนำในการถ่ายภาพ
- ◆ ระหว่างกระบวนการจะมีการฉีดสารทึบรังสีเพื่อให้สามารถมองเห็นหลอดเลือดแดง

- ◆ หลังจากใส่สายสวนเข้าไปในหลอดเลือดแดงเป้าหมายที่เลี้ยงเนื้องอกแล้วจะมีการฉีด  
ส่วนผสมของสารเคมีบำบัดที่ละลายใน Lipiodol  
ตามด้วยการฉีดอนุภาคของเจลโฟม
- ◆ ในบางกรณีอาจไม่สามารถทำการฝังเข็มได้หากการทำงานของตับไม่เอื้ออำนวย  
หรือหากตำแหน่งของสายสวน หรือท่อไม่เอื้ออำนวย
- ◆ หลังจากกระบวนการแล้ว สายสวนจะถูกถอดออก  
และกดแผลที่ขาหนีบเพื่อห้ามเลือดจากหลอดเลือดแดง

#### การดูแล และคำแนะนำ

- ◆ นอนพักเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดเลือดออกจากบริเวณที่เจาะหลอดเลือดแดง
- ◆ จะมีการสังเกตจุดเจาะที่ขาหนีบอย่างสม่ำเสมอว่ามีเลือดออกหรือไม่ซึ่งโดยปกติจะส  
สามารถควบคุมได้ด้วยการกดทับ
- ◆ โดยทั่วไปจะมีอาการปวดท้องบริเวณใต้ลิ้นปี่ หรือมีไข้  
และจะได้รับยาแก้ปวด/ยาลดไข้หากจำเป็น
- ◆ จะได้รับยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อ  
และยาเพื่อลดโอกาสเกิดแผลในกระเพาะอาหาร
- ◆ จะทำการตรวจเลือดในวันรุ่งขึ้นเพื่อตรวจการทำงานของตับ
- ◆ ผู้ป่วยส่วนใหญ่สามารถออกจากโรงพยาบาลได้ในวันรุ่งขึ้น  
แต่ผู้ป่วยบางรายอาจต้องพักรักษาตัวนานขึ้นเนื่องจากภาวะแทรกซ้อน

## อาการแทรกซ้อนอื่น ๆ

อาการปวดท้องบริเวณใต้ลิ้นปี่

และมีไข้เป็นผลข้างเคียงที่พบได้บ่อยจากกระบวนการนี้แต่ส่วนใหญ่จะบรรเทาลงได้ด้วยยา ผู้ป่วยประมาณ 20% อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงขึ้น ซึ่งรวมไปถึง:

- ◆ ภาวะแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการเจาะเส้นเลือดแดงที่ต้นขา  
และการสวนหลอดเลือดแดงที่ตับ: เลือดออก ภาวะที่มีเลือดออกในเนื้อเยื่อ การผ่าหรือการอุดตันของหลอดเลือดแดง  
ภาวะลิ่มเลือดอุดตันบริเวณตั้งแต่สะโพกไปจนถึงข้อเท้า
- ◆ ภาวะแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการทำเคมีบำบัด: ตับวาย ไตวาย,  
การติดเชื้อของเนื้อร้าย ฝีในตับ การแตกของเนื้องอก แผลในกระเพาะอาหาร  
เลือดออกในทางเดินอาหาร ฤกษ์น้ำดีอักเสบเฉียบพลัน ตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน  
และเกล็ดเลือดที่เกี่ยวข้องกับเคมีบำบัด

ผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนส่วนใหญ่จะหายเป็นปกติด้วยการรักษาที่เหมาะสมแต่ภาวะแทรก

ซ้อนอาจถึงแก่ชีวิตได้ในบางราย ผู้ป่วยที่เกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง

หรือการทำงานของตับเสื่อมลงอย่างมากอาจต้องหยุดทำการรักษา

หากคุณมีข้อสงสัยใด ๆ โปรดปรึกษาแพทย์ของคุณ

ข้อมูลจากแผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลคริน แมรี่